

Služba za ::::::::::::::::::::

Broj: SJZ-13-20-114/20

Orašje: 29.01.2020

Predmet: Novel Coronavirus pneumonia/infekcija-Informacija za građane

Zavod za javno zdravstvo Županije Posavske Orašje je po službenoj dužnosti dostavio svim zdravstvenim ustanovama u Županiji Posavskoj vlastiti stručni vodič sa informacijama o novel Coronavirus pneumonia-i/infekciji koji je namijenjen zdravstvenim djelatnicima.

Zavod za javno zdravstvo Županije Posavske Orašje putem elektronskih medija, koji se mogu pratiti na području Županije Posavske, daje priopćenje za javnost za građane Županije Posavske o predmetnoj bolesti.

U današnjem modernom društvu građanima su putem raznih elektronskih medija, informativnih web portala, društvenih mreža, dostupne velike i razne vrste informacija glede predmetne bolesti.

Za određeni broj informacija se ne može reći da su vjerodostojne, jer u masi informacija uvijek postoje i tzv. "lažne vijesti" (fake news).

Kao vjerodostojan izvor informacija mogu se smatrati autoritetne javno-zdravstvene agencije:

- Svjetska zdravstvena organizacija (WHO)
- Europski centar za kontrolu i prevenciju bolesti (ECDC)
- Centar za kontrolu i prevenciju bolesti (CDC)

Kao vjerodostojan izvor informacija mogu se smatrati autoritetne javno-zdravstvene ustanove:

- Zavod za javno zdravstvo Federacije Bosne i Hercegovine -
Županijski/kantonalni zavodi za javno zdravstvo

Kao vjerodostojan izvor informacija mogu se smatrati organi uprave:

- Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine
- Federalno ministarstvo zdravstva
- Županijska/kantonalna ministarstva zdravstva

Elektronski mediji, web informativni portali bi se u pravilu prilikom iznošenja informacija o predmetnoj bolesti uvijek trebali pozvati na vjerodostojan izvor podataka.

Kada su u pitanju društvene mreže, tada ne postoji adekvatan mehanizam za spriječavanje širenja tzv. "lažnih vijesti" (fake news).

Mole se građani Županije Posavske da obrate pozornost i na izvor podataka prilikom primanja informacija o predmetnoj bolesti.

Mole se građani Županije Posavske na prisebnost i razumno ponašanje, da obrate pozornost da ne budu eventualne žrtve panike i da sami ne šire paniku.

Realna opasnost od Coronavirus infekcije postoji, jer je uzročnik iste virus koji nikada prije nije bio izoliran kod ljudi.

U novijoj povijesti čovječanstvo je bilo izloženo i uspješno se izborilo sa brojnim novonastalim bolestima (emerging infectious diseases) kao što su:

- Ebola (1976)
- SARS (2002/2003)
- Pandemijska influenza H1N1 (2009)
- Ebola (2014-2016)
- MERS (2015)
- Coronavirus infekcija (2019-nCoV) (2020)

Coronavirus infekcija je bolest koja svoje žarište ima u NR Kini, grad Wuhan, provincija Hubei.

Bolest se proširila na šire područje NR Kine, Azije, ali postoje i importovani slučajevi bolesti i u drugim dijelovima svijeta.

Broj prijavljenih slučajeva bolesti se bilježi na dnevnoj osnovi na međunarodnoj razini.

Poduzimaju se brojne mjere diljem svijeta da se spriječi širenje bolesti.

Izvor zaraze su najvjerojatnije divlje životinje, pri čemu je velika vjerojatnoća da se određeni broj osoba zarazio posjetom i/ili radom na tzv. "vlažnoj tržnici" divljih životinja u gradu Wuhan, na kojoj su se životinje na licu mjesta usmrćivale i komadale.

Naknadno se ustanovilo da se ova bolest može prenositi i sa čovjeka na čovjeka i to bliskom izravnim kontaktom ili kapljičnim putem prilikom kašljanja, kihanja.

Inkubacija bolesti tj. period nakon kontakta sa oboljelim do pojave simptoma bolesti je 2-14 dana.

Bolest se manifestira slično kao ostale akutne respiratorne bolesti pri čemu su uglavnom prisutni:

- Groznica
- Kašalj
- Otežano disanje

Težina bolesti varira od:

- Blagih slučajeva koji nemaju simptome bolesti
- Blagih slučajeva koji imaju blage simptome bolesti
- Srednje-teških slučajeva bolesti -Teških slučajeva bolesti
- Izrazito teških slučajeva bolesti sa smrtnim ishodom

Prema dostupnim podacima smrtnost od ove bolesti se kreće u rasponu od (2,0-4,0) %
Na smrtnost najvjerojatnije utječu druge prateće bolesti, osobito teške kronične bolesti, te teški životni uvjeti.

Ovdje se navodi i poređenje smrtnosti ove bolesti sa smrtnošću od sezonske influenza-e (gripa) koja iznosi oko (0,1-0,5)%, te smrtnošću od ebole koja iznosi oko (25,0-50,0-90,0) %

Bolesti slične Coronavirus infekciji: SARS (2002) imala je smrtnost oko 11,00%, a MERS (2015) imala je smrtnost oko 45,0%.

Ovo je bolest o kojoj se još uvijek relativno malo zna, te su u tijeku epidemiološka istraživanja ove bolesti.

Period je godine kada se bilježi povećan broj oboljelih od akutnih respiratornih bolesti (ARI), influenza-e (gripa) i njoj sličnih bolesti (ILI), virusnih i bakterijski pneumonia-ja.

U sezoni influenza-e 2019/2020 do sada nismo imali prijavljenih teških slučajeva influenza-e (SARI)

Mole se građani Županije Posavske da sami sebi ne postavljaju dijagnozu bolesti, te da sami sebi ne određuju terapiju.

U slučaju bio kojih bolesti, a osobito akutnih respiratornih infekcija mole se građani da se jave svom izabranom liječniku obiteljske medicine, koji će postaviti dijagnozu bolesti i propisati adekvatnu terapiju.

Mole se građani da poštuju preporuke zdravstvenih djelatnika glede prevencije i suzbijanja akutnih respiratornih infekcija.

Građanima Županije Posavske se preporučuje slijedeće:

- Izbjegavanje putovanja u zahvaćena područja
- U slučaju putovanja u zahvaćena područja strogo pridržavanje uputa od strane lokalnih vlasti
- Zdravstveni nadzor u trajanju od 14 dana za sve osobe koje se vraćaju iz zahvaćenih područja
- Zdravstveni nadzor podrazumijeva svakodnevno samomjerenje tjelesne temperature i praćenje znakova i simptoma bolesti
- Obvezno javljanje liječniku u slučaju porasta tjelesne temperature i pojave i znakova i simptoma bolesti koji ukazuju na akutnu respiratornu infekciju
- O eventualnom uvođenju karantena u trajanju od 14 dana za osobe koje se vraćaju iz zahvaćenih područja odlučuju više instance vlasti i zdravstvenih ustanova
- Izbjegavanje kontakta sa oboljelim od akutnih respiratornih bolesti
- Koristiti kiruršku masku kao metodu zaštite od kapljičnih infekcija pri kontaktu sa oboljelim od akutnih respiratornih infekcija
- Osobe oboljele od akutnih respiratornih infekcija treba također da koriste kiruršku masku radi zaštite osoba u svojoj okolini
- Izbjegavanje posjeta skupovima u zatvorenom prostoru
- Prilikom kašljanja i kihanja koristiti zaštitu usta i nosa od raspršivanja kapljica sekreta u okolicu
- Redovito pranje ruku toplom vodom i tekućim sapunom, a osobito poslije kašljanja i kihanja
- Sušenje ruku jednokratnim papirnim ubrusima, a ne preporučuje se koristi zračne sušilice ruku (air blade) zbog mogućnosti širenja uzročnika zaraznih bolesti zračnom strujom u okolicu
- Provoditi i mjere dezinfekcije ruku alkoholnim preparatima kada se ne može provesti pranje ruku
- Izbjegavanje kontakta sa bolesnim domaćim i divljim životinjama
- Temeljita termička obrada mesa (iako je relativna opasnost prijenosa virusa preko mesa mala)

Zavod za javno zdravstvo Županije Posavske Orašje će u koordinaciji sa Zavodom za javno zdravstvo Federacije Bosne i Hercegovine, Federalnim ministarstvom zdravstva, te i sa drugim tijelima uprave provoditi sve one mjere koje se sukladno napucima utvrde kao zajedničke mjere za prevenciju i suzbijanje Coronavirus infekcije.

Situacija glede ove bolesti se prati na svim razinama, te će građani pravovremeno biti obavještavani putem medija o daljnim aktivnostima zdravstvene službe i drugih službi te će im se pravovremeno dostavljati sve relevantne preporuke.

Mole se građani da ne postavljaju upite glede cijepljenja protiv Coronavirus infekcije.

Cjepivo protiv Coronavirus infekcije ne postoji.

Cjepivo protiv influenza-e (gripa) ne štiti protiv Coronavirus infekcije.

S poštovanjem.

Dokument izradio

Liječnik u Službi za:.....

prim. dr. med. Goran Pavić

specijalist epidemiolog, županijski EPI koordinator

Dokument odobrio

Ravnatelj

Danica Jozić, dipl. oec.

